

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Maj 2021.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Ett nyhetsbrev skickas en gång/vecka till prenumeranter. Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbrev på: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Se fler nyheter på Smer BIOETIKNYTT: <http://www.smer.se/>

Vecka 21

Denna vecka vill jag börja med tips om flera intressanta texter på sajten *Svensk filosofi*. [Om Svensk filosofi – svenskfilosofi.se](#) Aktuellt är en text om fri vilja: [Anton Emilsson: Kortfattat om fri vilja – svenskfilosofi.se](#) *Sajten* syftar till att synliggöra svensk forskning och utbildning i filosofi. Sajten drivs ideellt.

Om vi alla säger ifrån kan vi förändra attityder. Susanna Sandberg, Centralsjukhuset i Karlstad. [”Själv drabbades jag många gånger” - Dagens Medicin](#)

Vi har ingen aning om hur utbredd rasismen är och vi kan inte ta reda på det. Jona Elings Knutsson. [Varför tar vi inte reda på hur utbredd rasismen är? - Dagens Samhälle \(dagensamhalle.se\)](#)

Göteborgs tingsrätt fällde Västra Götalandsregionen, som stämts för diskriminering av DO. [Stroke bedömdes som ”kulturell svimning” – regionen fälls för diskriminering | SVT Nyheter](#)

Dödshjälp. Ny enkätundersökning från Läkarförbundet. [4 av 10 läkare positiva till legalisering av dödshjälp \(lakartidningen.se\)](#)

I en skrivelse till Socialdepartementet yrkar Svenska Läkaresällskapet och Sveriges läkarförbund att frågan om vårdbeslut rörande beslutsoförmögna snarast behandlas och leder till tydlig lagreglering.

[Tydligare lagstiftning som reglerar sjukvårdsbeslut för personer utan beslutsförmåga efterlyses - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Ny rapport. *Kraftsamling för ungas psykiska hälsa*. Svenska Läkaresällskapet. [Fem hälsoinsatser i skolan som kan förbättra ungas psykiska hälsa - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Regeringen ger en särskild utredare i uppdrag att se över hur lagstiftningen kan anpassas med syfte att stärka barnrättsperspektivet, rättssäkerheten och säkerheten i vården för de som tvångsvårdas.

[Psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård ska förbättras - Regeringen.se](#)

JO. *Förutsättningar för s.k. bältesläggning i Kriminalvårdens anstalter och häkten*. [JO-beslut](#)

En läkare döms för dataintrång. [Läkare öppnade spärrad journal – döms för dataintrång \(lakartidningen.se\)](#)

Andreas Thörneby, allmänläkare, Kinna, styrelseledamot Svensk förening för allmänmedicin. [Sjukvården kör i diket med hårda styrningen - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](#)

Nu ska New Public Management ut och tilliten in. [Tillitsbaserad styrning. Louise Bringselius anser att tillämpningen är komplicerad. - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Åtta ekonomiforskare: *I mer än 90 procent av fallen håller de egna utvärderingar inte vetenskaplig kvalitet. ”Myndigheternas köpta utvärderingar är opålitliga” - DN.SE*

Ny avhandling. *Getting a Say: Bringing patients' views on benefit-risk into medical approvals*. Schölin Bywall, Karin. Uppsala University, Centre for Research Ethics and Bioethics. ORCID iD: [0000-0002-5865-5590](#) [Getting a Say : Bringing patients' views on](#)

[benefit-risk into medical approvals \(diva-portal.org\)](#)

Geier C, Adams RB, Mitchell KM, Holtz BE. *Informed Consent for Online Research - Is Anybody Reading? Assessing Comprehension and Individual Differences in Readings of Digital Consent Forms*. Journal of Empirical Research on Human Research Ethics. May 2021. <https://doi.org/10.1177/15562646211020160>

Can bioethics be a useful tool for managing this crisis? Sergio G. Litewka, Jonathan D. Moreno. [Covid-19 in Argentina and the Abuse of Bioethics - The Hastings Center](#)

Kyle Ferguson, Arthur Caplan: [Juvenile Justice: Why It Is Ethical to Vaccinate Our Children Now | Bioethics.net](#)

France. *Le « véhicule autonome »: enjeux d'éthique*. Avis du Comité National Pilote d'Ethique du Numérique (CNPEN). [cnpen-avis-vehicule-autonome-avril-2021.pdf \(ccne-ethique.fr\)](#)
[cnpen-avisvca-cp_0.pdf \(ccne-ethique.fr\)](#)

Vecka 20

Större doser av samma medicin som vi redan använder lär inte hjälpa för att minska våld i nära relationer. I stället bör vi ta reda på vad som hjälper genom empirisk forskning. Av Mats Reimer. [Debatten om våld i nära relationer måste utgå från fakta - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Vårdanalys. Ny rapport. *Vården ur befolkningens perspektiv 2020. En jämförelse mellan Sverige och tio andra länder.* [Vården ur befolkningens perspektiv 2020 | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Agoraphobic pregnant woman can be forced into hospital, UK judge rules. [Agoraphobic pregnant woman can be forced into hospital, UK judge rules | UK news | The Guardian](#)

Ethical challenges in Discharge Planning. Av Mary Click. [Ethical Challenges in Discharge Planning - The Hastings Center](#)

Schölin L, Connolly M, Morgan G, *et al.* *Limits of remote working: the ethical challenges in conducting Mental Health Act assessments during COVID-19.* *Journal of Medical Ethics* Published Online First: 14 May 2021. [Limits of remote working: the ethical challenges in conducting Mental Health Act assessments during COVID-19 | Journal of Medical Ethics \(bmj.com\)](https://doi.org/10.1136/medeth-2021-101877)

Tuijt, R., Frost, R., Wilcock, J. *et al.* *Life under lockdown and social restrictions - the experiences of people living with dementia and their carers during the COVID-19 pandemic in England.* *BMC Geriatr* 21, 301 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12877-021-02257-z>

Pierre K, Rahmanian KP, Rooks BJ, *et al.* Self-reported physician attitudes and behaviours towards incarcerated patients. *Journal of Medical Ethics* Published Online First: 14 May 2021. [Self-reported physician attitudes and behaviours towards incarcerated patients | Journal of Medical Ethics \(bmj.com\)](https://doi.org/10.1136/medeth-2021-101877)

Janicke Syltern, Lars Ursin, Berge Solberg & Ragnhild Støen (2021) *Postponed Withholding: Balanced Decision-Making at the Margins of Viability.* *The American Journal of Bioethics.* [Full article: Postponed Withholding: Balanced Decision-Making at the Margins of Viability \(tandfonline.com\)](https://doi.org/10.1177/0969733021994187)

Gilissen J, Wendrich-van Dael A, Gastmans C, *et al.* *Differences in advance care planning among nursing home care staff.* *Nursing Ethics.* May 2021. doi:[10.1177/0969733021994187](https://doi.org/10.1177/0969733021994187)

New book. Free to download. Euthanasia: Searching for the Full Story. Experiences and Insights of Belgian Doctors and Nurses. [10.1007/978-3-030-56795-8.pdf \(springer.com\)](https://doi.org/10.1007/978-3-030-56795-8.pdf)

Job announcement. *Researcher in the Ethics of Prenatal Genetics and Genomics.* Ethox Centre, Nuffield Department of Population Health, Old Road Campus, Headington, Oxford. Contact: recruit@ndph.ox.ac.uk Closing date for applications 11th June 2021. [Job Details \(corehr.com\)](https://www.corehr.com)

Behöver Folkhälsomyndigheten ett etikråd? Öppet seminarium. 25 maj 15.30-16.30. <https://www.iffs.se/kalendarium/behavior-folkhalsomyndigheten-ett-etikrad/>

LIME Talks "*Apollo's Arrow: The Profound and Enduring Impact of Coronavirus on the Way We Live*" with Professor Nicholas Christakis, Yale University. 18 juni 2021 16:00-17:00. Zoom. [Summer LIME talks: Apollo's Arrow: The Profound and Enduring Impact of Coronavirus on the Way We Live | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

Vecka 19

2011 invigdes Lilla Erstagården, som tar emot barn från 0 till 18 år och deras familjer. Nu belönas Catharina Kumlien med "Olle Björks stipendium för berömliga insatser i arbetet för barn med cancer" för sitt initiativ och det stora arbete som ledde till att hospicet blev verklighet. [Catharina Kumlien prisas för Lilla Erstagården - Dagens Medicin](#)

Nio månader efter att ett effektivt CF-läkemedel godkänts har parterna inte enats om ett pris och läkemedlet når inte patienterna. Petra Hedbom. [Alla har inte besparingar att ta av - Dagens Medicin](#)

Okunskap och en förlegad lagstiftning motverkar delaktighet för den som har en ställföreträdare. Det skriver FUB, ett riksförbund för personer med intellektuella funktionsnedsättningar. [Gode män är alltför ofta ett hinder för självbestämmande - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Una Kjällquist ST-läkare i onkologi. [»Må vaccinet föra oss tillbaka till värdiga och humana avslut« \(lakartidningen.se\)](#)

Cecilia Billkvist överläkare, kirurgkliniken, Capio S:t Görans sjukhus. [»Hur lär man sig att vara doktor?« \(lakartidningen.se\)](#)

Vårdbiträdet Stine Christophersen berättade öppet om brister i smittskyddet på ett Attendoboende. Hon fick en skriftlig erinran och pressades på andra medieuppgifter. [Efter Attendoskandalen – vem får slå larm? | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Vi är starkt kritiska till att vårdgivare försöker lösa bristen på specialistsjuksköterskor genom att sänka kompetenskraven. Det riskerar patientsäkerheten och skapar etisk stress hos sjuksköterskor, skriver Svensk sjuksköterskeförening och Riksföreningen för anestesi och intensivvård. [Förödande och oetiskt att sänka kraven inom intensivvården - Altinget: Vård och Hälsa](#)

De svenska myndigheternas unika tillit till medborgarna har det talats mycket om under pandemin. Men den är i viss mån en chimär. Långt tydligare framträder rädslan för att ge medborgarna all den information de behöver för att göra sina egna bedömningar av hur riskerna ser ut. Jörgen Huitfeldt. [Paternalismen genomsyrar pandemikommunikationen - Kvartal](#)

Vi behöver träna oss i kritiskt tänkande och ifrågasättande. Stefan Jutterdal. [Vi behöver träna oss i kritiskt tänkande och ifrågasättande - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Jacob Dexe skriver om hur etiska principer representeras i de nordiska ländernas AI-strategier, och om man genom strategierna lyckas förmedla hur man genom att skapa mer etiskt hållbar AI kan få en konkurrensfördel. [Jacob Dexe: Nordiska AI-strategier – kan man konkurrera med etik? – svenskfilosofi.se](#)

SBU. Ny rapport. *Vilka forskningsfrågor prioriterar personer som drabbats av långvariga symtom vid covid-19 (postcovid), deras anhöriga, vårdpersonal och personer som forskar på området?* [Inventering och prioritering av forskningsfrågor gällande långvariga symtom vid covid-19 \(postcovid\) \(sbu.se\)](#)

A swiss doctor who helped a mentally ill woman take her life has once more been cleared of intentional homicide. [Swiss euthanasia doctor acquitted of murder for a second time - SWI swissinfo.ch](#)

Patienter som utsatts för tortyr förekommer inom hela hälso- och sjukvården, och behöver kunna identifieras, skriver flera debattörer verksamma i Region Skåne. [Patienter som utsatts för tortyr behöver kunna identifieras - Dagens Medicin](#)

Inbjudan till digitalt panelsamtal: *Nya EU-regler för asyl- och migrationshantering på gång*. Datum: 17 maj 14.00–15.30. Plats: [Europaparlamentet Sverige - YouTube](#) Kontakt: epstockholm@europarl.europa.eu

Nationella patientdag – patienter och vård i samverkan. Livestreamat seminarium 17 september kl. 13.30-15.30. [Tillsammanspriset](#). Nominera senast den 26 juni 2021. Blanketten (bifogas) e-postas till: tillsammanspriset.pan@sll.se (alt. postas till Patientnämndens förvaltning, Box 17535, 118 91 Stockholm. Märk kuvertet "Tillsammanspriset"). Kontakt: annette.birenbaum@sll.se

Vecka 18

Vetenskap och vård : Karolinska sjukhuset 1940-2018. Av Helena Ek idéhistoriker.

Karolinska sjukhuset i Stockholm stoppar hormonbehandling av minderåriga patienter med könsdysfori. [Karolinska stoppar hormonbehandling av barn med könsdysfori | SVT Nyheter](#)

Besöksstopp för anhöriga gick för långt.

JO. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) kritiserar för brister i myndighetens tillsyn över den psykiatriska tvångsvården. [Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\) kritiserar för brister i myndighetens tillsyn över den psykiatriska tvångsvården - JO](#)

Förväxling av prov för Huntingtons sjukdom: Säkrare rutiner behövs. Annette Carlsson och Leif Wiklund Riksförbundet Huntingtons sjukdom. [Förväxling av prov för Huntingtons sjukdom: Säkrare rutiner behövs \(lakartidningen.se\)](#)

Vi har inte alls lyckats platta till kurvan. Tvärtom har vi gått igenom taket flera gånger, säger Hans Rutberg, professor i patientsäkerhet. [”Sverige har inte lyckats platta till kurvan” - Dagens Medicin](#)

Mia Svantesson-Sandberg startade forskningsprojekt om etisk stress under pandemin. [Etikforskare: Besöksstopp för anhöriga gick för långt | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Försök att inte vara i vägen medan du dör. Av Daniel Persson. [Sluta omyndigförklara de äldre - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Till stora kostnader samlas data in som aldrig används. Mats Alvesson, David Ebbevi och Anna Essén.

[”Till stora kostnader samlas data in som aldrig används” - Dagens Nyheter \(dn.se\)](#)

Sverige behöver en hälsoreform som börjar med barnen. Peter Almgren, barnläkare och särskild utredare. [”Sverige behöver en hälsoreform som börjar med barnen” - Dagens Medicin](#)

Ställ om hela den svenska sjukvården. Debattartikel av Roger Molin. [Roger Molin: Ställ om hela den svenska sjukvården | SvD](#)

Tjänstemannaidealet bottnar i något så omodernt som moral. Av Anna Skarhed.

[Ledare: Idealet bottnar i något så omodernt som moral - Dagens Nyheter \(dn.se\)](#)

Gode män och förvaltare – en översyn. SOU 2021:36. [Gode män och förvaltare – en översyn. - Regeringen.se](#)

En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (S2019:05). Delbetänkande.

[En sammanhållen god och nära vård för barn och unga överlämnade delbetänkande - Regeringen.se](#)

Ett förbud mot rasistiska organisationer. SOU 2021:27. [Ett förbud mot rasistiska organisationer - Regeringen.se](#)

Könsstympling av flickor och kvinnor ska förbyggas och bekämpas. [Könsstympling av flickor och kvinnor ska förebyggas och bekämpas - Regeringen.se](#)

Should We Enroll Our Child in a Covid-19 Vaccine Trial? *Elizabeth Lanphier Ethics Center at Cincinnati Children's Hospital*. [Should We Enroll Our Child in a Covid-19 Vaccine Trial? - The Hastings Center](#)

Brown, N.J., Wilson, B., Szabadi, S. et al. Ethical considerations and patient safety concerns for cancelling non-urgent surgeries during the COVID-19 pandemic: a review. *Patient Saf Surg* 15, 19 (2021). <https://doi.org/10.1186/s13037-021-00293-7>

Undanträngningseffekter i pandemins spår: Hur stort är problemet och vad är KIs roll? May 20, 2021 12:00-14.30. [Webinar](#)

[Registration - Zoom](#)

[Undanträngningseffekter i pandemins spår: Hur stort är problemet och vad är KIs roll? | Karolinska Institutet Nyheter](#)

Good Research Practice from Different Perspectives. Date: 28 May 2021, 1.00 PM - 28 May 2021, 2.30 PM. Venue: Zoom. [Stockholm Trio webinar: Good Research Practice from Different Perspectives - Staff \(su.se\)](#) [Stockholm trio webinar: Good Research](#)

[Practice from Different Perspectives | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)